

Trends Veilig uitgaan

september t/m december 2020

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) volgt de trends in veiligheid en criminaliteitspreventie. Zo ook op het gebied van veiligheid in het uitgaansleven ten tijde van de coronacrisis. Deze inzichten delen we graag met jou! Deze infosheet vat de ontwikkelingen van september t/m december 2020 samen.

CORONA, NALEVING EN HANDHAVING IN DE HORECA

Ervaringen sinds de zomerperiode

De situatie in de horeca verandert voortdurend tijdens de coronacrisis: de versoepeling van de coronamaatregelen in de zomer, de gedeeltelijke lockdown in het najaar en harde lockdown rond de feestdagen. Dat maakt naleven en handhaven van de maatregelen een grote uitdaging voor horeca-ondernemers en toezichthouders.

Gemeenten en horeca delen regelmatig hun ervaring met naleving en handhaving van de coronamaatregelen met het CCV. Lees meer over hun zorgen, creatieve oplossingen, samenwerking en praktijkvoorbeelden in het [dossier Corona en handhaving](#) op de CCV-website.

Slimme maatregelen in de horeca

De horeca is gesloten vanwege het Coronavirus. Toch wordt er al vooruit gekeken naar het moment dat de horeca weer veilig open kan. Koninklijke Horeca Nederland (KHN) heeft, samen met MKB Nederland en VNO-NCW, een [tool](#) ontwikkeld met maatregelen voor het slim en veilig heropenen van de horeca.

De maatregelen zijn:

- Elk horecabedrijf krijgt een corona-coördinator. Deze coördinator ziet toe op het naleven van alle maatregelen door gasten en personeel.
- Door de horeca in te delen naar 8 type activiteiten, met de bijbehorende risico's, is er meer maatwerk mogelijk.
- De COCO-app: om ondernemers te ondersteunen bij het naleven van de maatregelen, komt er een nieuwe app. Deze app geeft de ondernemer op eenvoudige wijze inzicht in wat mag en niet mag.
- Extra kuchschermen en ventilatie.
- Beschikbaar stellen snel-testen.
- Maximale benutting motiverende gedragsbeïnvloedende maatregelen (looproutes en dergelijke).

Horeca: blijf alert!

Veel horecaondernemers hebben grote financiële problemen door de coronacrisis. Hierdoor kunnen zij kwetsbaarder zijn voor criminelen die een horecazaak willen gebruiken als criminele ontmoetingsplaats of als investering om geld wit te wassen.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid is daarom samen met KHN, het Aanjaagteam Ondernijning en het CCV de [campagne 'Blijf Alert'](#) gestart. De bewustwordingscampagne waarschuwt horecaondernemers voor de gevaren van deze zogenaamde 'hulp' en geeft praktische tips voor het herkennen en melden van criminele investeerders.

Vroeg-signalering van ondernijning in de horeca

Op 14 december jl. vond de aftrap plaats van een *Lens Design Sprint*, gericht op de aanpak van ondernijning in een Noord-Hollandse gemeente. Onder begeleiding van Shinto Labs verkenden verschillende afdelingen van de gemeente, het RIEC en het CCV de mogelijkheden van vroeg-signalering van ondernijning in de horeca.

Het CCV wil meer zicht krijgen op de indicatoren die kunnen leiden tot een goede vroeg-signalering waarmee de gemeente nader onderzoek kan en mag doen. Hoe eerder je situaties in beeld kunt krijgen van bedrijven die benaderd worden door een zogenaamde 'helpende hand', hoe meer je voor de goedwillende horecaondernemers in je gemeente van betekenis kunt zijn.

Naast harde data zoals de eigendomssituatie van het pand, de geschiedenis van het pand en de aangevraagde en verleende vergunningen, is ook zachte informatie belangrijk. Deze informatie komt vaak van bijvoorbeeld handhavers en is gebaseerd op hun kennis van de stad, de uitgaansgelegenheden, de ondernemers, etc. Zij zijn de oren en ogen die gemeenten hard nodig hebben.

De signalen dienen op de juiste plek in de organisatie terecht te komen. Alleen zo kunnen de signalen deel uitmaken van een goede preventiestrategie waarmee je als gemeente een helpende hand kunt bieden.

In 2021 gaat het CCV met deze verkenning verder. Uitkomsten worden op hoofdlijnen gedeeld in de vernieuwde [Keuzewijzer Veilig Uitgaan](#).

Global nighttime recovery plan: nieuwe hoofdstukken

Het *Global Nighttime Recovery Plan* is een praktische gids voor en over steden wereldwijd die zoeken naar een goede manier om tijdens de coronacrisis het nachtleven veilig te heropenen en reactiveren. Het is een gezamenlijk product van praktijkmensen, academici, lokale overheden en bedrijfsleven van over de hele wereld. Een interactief platform om kaders, tools en ervaringen te delen tussen steden.

Het plan bestaat uit diverse hoofdstukken die komende tijd worden ontwikkeld. Tot dusver zijn er hoofdstukken gepubliceerd over:

- Managen van het nachtleven buiten op straat;
- Toekomst voor dans-horeca;
- 24-uurseconomie ten tijde van coronamaatregelen (en daarna).

Elk hoofdstuk bevat:

- Een analyse van de onmiddellijke acties die steden hebben ondernomen om het Coronavirus onder controle te krijgen.
- Tools en strategieën om het herstel van het nachtleven vorm te geven.
- Scenario planning voor de vormgeving van 'het nieuwe normaal'.

Het [Global Nighttime Recovery Plan](#) (Engelstalige website) is een initiatief van [nighttime.org](#) en VibeLab.

NIEUWE HANDREIKINGEN EN PUBLICATIES

Keuzewijzer Veilig Uitgaan is vernieuwd

De [Keuzewijzer Veilig Uitgaan](#) van het CCV is vernieuwd: naast best practices, vind je nu ook innovatieve aanpakken voor de meest voorkomende en belangrijkste problemen in het uitgaansleven. De thema's lachgas, seksuele intimidatie, ondermijning in de horeca en minder politie inzet zijn ook nieuw opgenomen.

De Keuzewijzer biedt aanpakken voor allerlei problemen in het uitgaansleven. Met de Keuzewijzer kun je de aanpak kiezen die het beste aansluit bij de problemen in jouw uitgaansgebied.

Vernieuwde handreiking over lachgas

Het Trimbos-instituut heeft de handreiking "Lachgas: van zorgen naar acties" in 2020 vernieuwd. Lachgas vormt voor gemeenten, preventieprofessionals en handhavers een uitdaging. Zowel in het beperken van de beschikbaarheid van het middel, de aanpak van overlast door gebruik en verkoop, als in het bereiken van gebruikers met preventie en hulp. Deze vernieuwde [handreiking](#) biedt een overzicht van mogelijkheden om hiermee aan de slag te gaan.

De vernieuwde handreiking is enorm uitgebreid op basis van de laatste ontwikkelingen in beleid, onderzoek en praktijk. Voor gemeenten en gemeentelijke handhavers is er een overzicht van maatregelen en juridische instrumenten die zij kunnen inzetten om het aantal verkooppunten van lachgas terug te brengen. Handhavers kunnen daarnaast informatie vinden over hoe overlast door gebruik op straat of gebruik in het verkeer kan worden aangepakt. Voor preventieprofessionals zijn materialen en handvatten beschikbaar voor lokale acties met preventie en voorlichting. Daarnaast zijn ter inspiratie voorbeelden opgenomen van integrale samenwerkingen tussen gemeenten, handhavers en preventieprofessionals.

De handreiking van het Trimbos staat ook in de [vernieuwde Keuzewijzer Veilig Uitgaan](#).

Collectieve horecaontzegging: model-protocol KHN wordt getest

Voor het opleggen en handhaven van een Collectieve Horecaontzegging (CHO) moeten horeca en politie persoonsgegevens met elkaar uitwisselen. Hiervoor is een protocol nodig dat voldoet aan de AVG. [KHN](#) ontwikkelde een (vernieuwd) modelprotocol dat is goedgekeurd door de Autoriteit Persoonsgegevens. Pilotgemeenten Eindhoven, Zwolle, Almere en Amsterdam (Rembrandtplein) zijn als eerste aan de slag gegaan met dit vernieuwde protocol.

Deze praktijktest helpt met het opstellen van een duidelijk stappenplan dat straks door gemeenten en KHN-afdelingen gebruikt kan worden om lokaal het CHO-instrument op een verantwoorde manier in te voeren. In januari 2021 zal het nieuwe model-protocol en de praktische handleiding van KHN naar verwachting gepubliceerd worden.

Trimbos-instituut zoekt 7 gemeenten voor pilot handreiking handhaving DHW

Het Trimbos-instituut zoekt nog 7 gemeenten die aan de slag willen met het verbeteren van de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW). In het kader van het Nationaal Preventie-akkoord start het Trimbos-instituut in samenwerking met bureau Objectief met deze pilot. Er is ruimte voor in totaal 10 gemeenten om aan de slag te gaan met [de handreiking toezicht DHW](#). De eerste drie pilotgemeenten zijn onlangs begonnen.

De pilotgemeenten worden begeleid bij het ontwikkelen van een implementatieplan en vervolgens de in- en uitvoering van het plan. In de eerste fase van de pilot staat de planontwikkeling centraal. De in- en uitvoering vinden in de tweede fase plaats.

De proef loopt tot en met december 2021. In het traject gaan 5 gemeenten aan de slag met het thema dronkenschap. Het gaat om het verbeteren van de naleving op het verbod om dronken personen toe te laten in een horecagelegenheid (art. 20 lid 5 DHW) en het verbod op doorschenken aan personen in kennelijke staat van dronkenschap (artikel 252 WvSr).

De 5 andere gemeenten gaan aan de slag met de naleving van de leeftijdsgrens (art. 20 lid 1 DHW). Dit gebeurt aan de hand van de handreiking toezicht DHW. De pilotgemeenten worden begeleid bij het ontwikkelen van een invoeringsplan én het uitvoeren hiervan voor 1 van deze 2 onderwerpen.

Deelnemen of meer informatie?

Ben je enthousiast geworden om deel te nemen aan de pilot of heb je nog vragen? Neem dan contact op met [Laura Nijkamp](#) of kijk op [de website van het Trimbos-instituut](#) voor meer informatie.

Onderzoek naar lokaal beleid bij drugs op evenementen

Het CCV heeft in het voorjaar van 2020 [een inventarisatie](#) uitgevoerd om een actueel overzicht van het beleid van gemeenten ten aanzien van het tegengaan van drugsgebruik op evenementen te krijgen.

In deze inventarisatie is onderzocht:

- De wijze waarop gemeenten de evenementenvergunning al hanteren om verplichtingen aan organisatoren op te leggen om drugsgebruik tegen te gaan;
- De wijze waarop gemeenten de naleving en effectiviteit van deze verplichtingen toetsen;
- De juridische en/of praktische knelpunten waar gemeenten tegenaan lopen.

De resultaten op gebied van beleid, naleving, toezicht, effectiviteit en wensen voor de toekomst kun je lezen in het [onderzoeksrapport](#).

Nieuw actieplan Wapens en Jongeren, o.a. in het uitgaansleven

Wapens zijn verboden. Toch komen steekincidenten voor onder jongeren. Daarom voert het ministerie van JenV, samen met het CCV, gemeenten, politie, OM en andere partners het nieuwe [actieplan 'Wapens en Jongeren'](#) uit. Met dit actieplan zetten alle betrokken organisaties zich actief in om een ommekeer te bewerkstelligen in het wapenbezit onder met name jongeren.

Er zijn landelijke en lokale acties, zowel preventief als repressief. Het versterken van het contact met de horeca is hier onderdeel van. Als preventie geen effect heeft en een jongere toch met een wapen rondloopt, is de kans groot dat dit op plaatsen zoals in de horeca ontdekt wordt. Het is belangrijk dat er dan goede contacten opgebouwd zijn tussen alle partijen zodat meteen opgetreden kan worden.

Het CCV voert, samen met gemeenten, de acties uit voor het versterken van het contact met de horeca. Hiervoor worden de [Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan](#) en de [Checklist invoeren controle wapenbezit in de horeca](#) gebruikt. Bovendien zal het CCV een toolbox ontwikkelen met allerlei maatregelen tegen wapens.

WETGEVING

Eerste en Tweede Kamer stemmen in met nieuwe Alcoholwet

Alcohol vergroot de kans op geweld en overlast in het uitgaansleven, omdat het remmingen wegneemt. Met de invoering van de [nieuwe Alcoholwet](#), ter vervanging van de Drank en Horecawet (DHW), per 1 juli 2021, worden er nieuwe maatregelen genomen om alcoholproblematiek tegen te gaan.

Een aantal wijzigingen raakt direct aan het uitgaansleven en horeca:

- Prijsacties met meer dan 25% korting zijn niet langer toegestaan.
- Het doorgeven van alcohol van volwassenen aan minderjaren (weder-verstrekking) wordt strafbaar.
- Er komt een uitzondering op de strafbaarstelling voor 16- en 17-jarige testkopers in het kader van toezicht.
- Er komt een uitzondering op de strafbaarstelling voor 14- en 15-jarige vmbo-leerlingen in het kader van horecastage.
- Het Besluit eisen inrichtingen DHW wordt ingetrokken.

Daarnaast is het de bedoeling dat de verplichting voor het bijschrijven van dag-leidinggevenden op het aanhangsel bij de horecaverunning voor specifieke horecasectoren vervalt. Dit in verband met de hoge legekosten voor de horeca. Tegelijk is het belangrijk dat eigenaars en medewerkers van horecazaken en slijterijen geen crimineel verleden hebben en ook verder van goed gedrag zijn. Het is daarom goed dat zij hierop kunnen worden getoetst bij de aanvraag van een horecaverunning en bij de wisseling van personeel. Daarom komt er meer maatwerk om de legekosten voor ondernemers te verlagen en gericht medewerkers te toetsen. Hier wordt eerst nader onderzoek naar gedaan, voordat deze bepaling in werking treedt.

Lees ook meer over de aanpak van alcoholproblematiek in het uitgaansleven in [de vernieuwde Keuzewijzer veilig uitgaan](#).

Lachgas in Opiumwet

Minister van VWS Blokhuis wil recreatief gebruik van lachgas verbieden door lachgas op te nemen op lijst II van de Opiumwet. Lachgas wordt met name gebruikt door jongeren en jongvolwassenen. In het uitgaansleven vormen zij een grote groep. Lachgas is gevaarlijk voor de verkeersveiligheid en de gezondheid, en geeft overlast: zwerfvuil, geluidsoverlast en ander onwenselijk gedrag in het uitgaansleven.

De bedoeling is om het verbod op recreatief gebruik van lachgas in de eerste helft van 2021 in te laten gaan. [Lees hier meer](#) over de inzet vanuit de Rijksoverheid op voorlichting en preventie rondom het gebruik van lachgas als recreatief roesmiddel.

Lees ook meer over de aanpak van lachgas in het uitgaansleven in de [vernieuwde Keuzewijzer veilig uitgaan](#).

MEER INFORMATIE

Voor vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met CCV-adviseur Veilig uitgaan Marjolijn van Hest, via e-mail marjolijn.vanhest@hetccv.nl of tel 06 13 35 00 89.